

1897-05-04

AUTHOR/KEY FIGURE

Carl Jacobsen

FACTS

Document type:
Newspaper article

General comment:
Reportagen blev bragt i Næstved
Tidende 1897-05-04

Sender's location:
Copenhagen

Archive:
Mediastream

Topics:
Ny Carlsberg Glyptotek,
Mæcenvirksomhed

TRANSCRIPTION

Glyptotekets Indvielse (fra vor Meddeler) Kjøbenhavn, den 1. Maj

I Formiddag fandt Indvielsen af den ny Glyptoteksbygning, som Stat og Kommune har reist for Carl Jacobsens smukke Kunstsamling, Sted i Overværelsen af saa fornem en Forsamling, som vist ikke i mange Aar har været samlet paa et enkelt Sted her i Landet.

Midt i den store Søjlegang, som løber paa langs gennem den internationale Kunstudstilling, havde største Delen af Konge familiens Medlemmer Plads, og lige overfor dem sad Københavns Overpræsident og Kultusministeren samt Brygger Jacobsen med Hustru og Moder. Bag de sidste havde en Del af Rangspersonernes Damer faaet Plads.

Paa begge Sider af Kongefamiljen var Pladserne ordnede til Diplomatiets, som var meget talrigt repræsenteret, komiteen og Kunstnerne, Regeringens Medlemmer, der alle var mødt, Rigsdagens Formand og en ret talrig Kreds af Rigsdagsmænd, Borgmestrene i Kjøbenhavn og de fleste af Kommunalbestyrelsens Medlemmer.

Endelig saas i Salens begerste Del en Del Mennesker, som øjensynlig var lidt uvante ved at bevæge sig i saa fint Selskab; det var Ny Carlsbergs Arbejdere med deres Hustruer samt de Haandværkere, der havde været beskæftigede ved Glyptotekets Opførelse.

Højtideligheden indlededes med en pompøs March af Gade, hvorefter et Kor afsang følgende Velkommen:

Velkommen til Mødet fra Øst og Vest
hver tændende Kraft, hver Skabende Evne,
hver Farvernes Digter, Marmorets Præst, der mødte til dette olympiske Stævne.

Har Blomsterne i Nord kun fattig Glans,
vor Tak vil vi binde i Sejerens Krans.

Velkommen til vore lave Strande
med Hilsen fra rige, varme Lande,
fra Foraarets, Lysets og Farvernes Fest.

Derefter reciterede Skuespiller E Poulsen nogle Vers af Alfred Ipsen om Kunstens Tempel, lutter temmelig fade Ord, som selv ikke hr. Poulsens Deklamationskunst formaaede at slaa Gnister af. Og efter at Koret paany havde varieret si Velkommen til Gades prægtige Musik, traadte Carl Jacobsen frem paa den lille Talerstol, der var rejst foran Kongefamilien, og holdt en jevn og lige frem Aabningstale, der virkede tiltalende just ved sin lidet akademiske Form:

Det første Ord, som skal lyde fra dette Sted, sagde han, skal være en Tak

til den høje, fordi det er forund os at reise dette Tempel for Kunsten. Glyptotheket er egentlig fra Begyndelsen opstaaet ved en Tilfældighed. Jeg begyndte i Halvfjerdserne at samle nogle Statuer i den egoistiske Tanke at smykke mit eget Hjem med dem. Først i Firserne havde jeg faaet 3 Statuer, og jeg tænkte da paa at bygge en lille Vinterhave. Der levede den Gang en ganske mærkelig Mand, en gammel Billedhugger Malthe, Faderen til alle vore Provinsmusæer. Da han hørte om min Vinterhave, sagde han: "Men der er jo Plads til flere end tre Statuer!" "Ja, men jeg har ikke flere". "Saa skal jeg skaffe dem nogle. De kan faa alle Bissens gamle Modeller" "Dem har jeg virkelig ikke raad til at købe".

"Det behøves heller ikke. Jeg kan skaffe dem til Laans. Der er blandt andre Modellen af Anders Sandøe Ørsted!"

Modellen af Ørsted havde jeg altid elsket, og den kunde jeg derfor ikke staa for. Jeg slog til, og den næste Dag saa jeg et ejendommeligt Vognvogt komme kjørende op mod Ny Carlsberg. I den første Vogn sad Malthe med sin brede Kunstnerhat oppe ved siden af Kusken, og bagved ham saa jeg Ørsteds Model, som Bissen aldrig vilde se mere, fordi Ørsted var bleven reaktionær. Bagefter fulgte flere Vognladninger af Gibsmodeller, saa der blev ikke Plads til mange Væxter i min Vinterhave.

Efter at have skildret, hvorledes han i Paris havde set en udvalgt Samling af Frankrigs ypperste Billedhuggerarbejder og sikret sig andre Arbejder af de paagjældende Mestres, medens de endnu levede, fremhævede Taleren, at Glyptotheket paa visse Omraader, stod fuldt saa højt som nogen fransk Kunstsamling.

Man har spurgt, fortsatte han, hvorfor jeg kaldte det Glyptotheket. Det er, fordi jeg sigtede højt; det skulde nemlig ikke være noget almindeligt Museum. Kunstværkerne er som ædle Stene: de bør ikke gjemmes hen i Skuffer, thi de har deres Plads i Kongens Krone eller paa en skøn Kvindes Hals. Saaledes bør ogsaa Kunstværkerne henstilles i skønne og værdige Omgivelser for at komme til Deres Ret.

Det tilkommer mig ikke at tale Arkitektens Ros; men jeg vil takke ham for hans Hengivenhed i Arbejdet. Hans Værk vil tale for sig selv til Omverdenen og Efterverdenen.

Samtidig med Glyptotheket aabnes nu den internationale Kunststudstilling, for hvilken Æren væsenligst tilkommer Prof. Klein, hvem det er lykkedes at samle en enestaaende og typisk Repræsentation for mange store og smaa Landes bedste Kunst. Vore Broderlande har ikke givet Møde; men vi kan jo altid ad Aare faa en skandinavisk Kunststudstilling, og det har ogsaa vist sig, at Pladsen var knap nok.

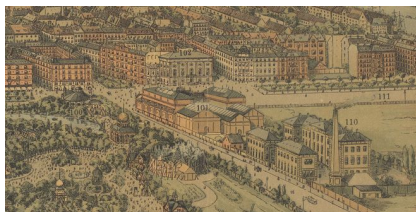
Værket er fuldbragt, og jeg takker alle, som har medvirket, Haandværkerne og Arbejderne, Kunstnerne, som har smykket Huset, Autoriteterne, Kommunalbestyrelsen, Rigsdagen og Regeringen, særlig Exminister Scavenius og Excellencen Bardenfleth, Kongen, Dronningen og hele det kongelige Hus, der har givet Indvielsen en Højtidelighed som aldrig skal glemmes!

Højtideligheden sluttede saa med et Par salmelignende Vers, og Carl Jacobsen førte derpaa sine Gjæster op i Glyptotekbygningen, hvis nederste pragtfulde Sale blev tagne i Øjesyn.

Overordentlig straalende tager disse Sale sig ud med deres blanke Mosaikgulve og stilfuldt dekorerede Vægge, der dels er holdte i brunlige, dels i helt hvide Farver. Lofterne er behandlet med særlig Omhu, tildels rigt forgyldte. Det kan maaske med nogen Grund indvendes, at den hele Dekoration gjør et noget uroligt Indtryk; men det kan dog næppe bestrides, at de sjældne og yderst værdifulde Billedhuggerarbejder her har faaet en Indfatning, der er dem værdig. De Tilstedeværendes Dom lød da ogsaa gjennemgaaende overordentlig gunstigt.

Men fra i Morgen kan det store Publikum jo selv dømme, thi saa staaer Glyptoteket aabent for alle og enhver, som ønsker at tage det i Øjesyn. Til Vejledning for Provinsbesøgende skal jeg endnu blot anføre, at den ny Bygning har sin Plads bagved, og at man naar nemmest dertil ved at gaa ned ad den ny Vestre Boulevard mellem Tivoli og det ny Raadhus.

OMTALTE VÆRKER

de | Gode gennem en ved Lov fastsat
at | Maximal-Arbejdsdag, som i de økono-
m; | mist fremførte Lande bør fastlægges
en; | til otte Timer i Døgn. Arbejdets
ste | den anseende længere Arbejdstid be-
sæ | vikler, at Arbejdernes Sundhed øde-
lav | lægges, og deres Livsvarighed for-
ers | tæres, vil 8 Times Arbejdsdagen for-
til | mindste Arbejdsløsheden, forøge Njæ-
ne; | vonden, beståtte Sælvrøbet og Raste Tid
m; | til Svile og til Udvikling af Familie-
sm | livet. Da det er en international
en; | Fordring, vil den derfor ikke hindre
lu- | det enkelte Lands Konturrendebygh-
de; | det.

Glyptotekets Indvielse.

(Fra vor Meddelel.)

Kjøbenhavn, den 1. Maj.

I Formiddag fandt Indvielsen af den nye Glyptotekbygning, som Stat og Kommune har rejst for Carl Jacobsens smukke Kunstsamling, Sted i Overværelsen af saa fornem en Ifer- samling, som vist ikke i mange Aar har været samlet paa et enkelt Sted her i Landet.

Midt i den store Søjtegang, som løber paa langs gennem den internationale Kunstudstilling, havde største Delen af Kongefamiliens Medlemmer Plads, og lige overfor dem sad Kjø- benhavns Overpræsident og Kultus- ministeren samt Præsident Jacobson med Hustru og Moder. Bag de sidste havde en Del af Kongespejler- nes Damer saet Plads.

Paa begge Sider af Kongefamilien var Pladserne ordnede til Diplomatiet, som var meget talrigt repræsenteret, Komiteen og Kunstnerne, Regeringens Medlemmer, der alle var mødt, Rigs- dagens Formand og en ret talrig Kreds af Rigsdagsmænd, Borgere rene i Kjøbenhavn og de fleste af Kommu- nalbestyrelsens Medlemmer.

Endelig laas i Galeries bagste Del en Del Menneker, som øjenlystlig var sidt uvante ved at betøge sig i saa fint Selskab; det var Ny Carlsbergs Arbejdere med deres Hustruer samt de Håndværkere, der havde været besty- relsede ved Glyptotekets Opførelse. Højtideligheden indledes med en pompøs Marsj af Gade, hvorefter et Kor afsong følgende Verskommen:

Veskommen til Mødet fra Øst og Vest
hvor tændende Kraft, hvor flabende Vind,
hvor Havenses Digt, Marmorets Kraft,
der mødte til dette olampiske Stærne.
Der blomstene i Nord kan fattig Glans,
vor Tal vil vi binde i Sejrens Krans.
Veskommen til vore laas Strænde
med Villen fra rige, varme Lande,
fra Havnens. Vigtis og Havenses Hest.

Deretter reciterede Skuespiller E. P o n i e n nogle Vers af Alfred Njelsen om Havenses Tempel, latter- temmelig lade Ord, som selv ikke Hr. Poulsens Deklamationskunst formaaede at slaa Gnist af. Og efter at Koret paany havde varieret sit Verskommen til Gades pragtfulde Musik, traadte C a r l J a c o b s e n frem paa den lille Tærskel, der var rejst foran Konge- familien, og holdt en jævn og lige frem klæbningstale, der viklede tilfaldende just ved sin lidet akademiske Form:

Det første Ord, som skal lyde fra dette Sted, lagde han, skal være en Tak til den Høje, fordi det er for- umbt os at rejse dette Tempel for Kunsten. Glyptoteket er egentlig fra Begyndel- sen opstaaet ved en Tilfældighed. Jeg begyndte i Hølojserne at samle nogle Statuer i den egøstifte Tærskel at smykke mit eget Hjem med dem. Først i Hjørnerne havde jeg saet tre Statuer, og jeg tænkte da paa at bygge en lille Winterhave. Der levede den Gang en ganske markelig Mand, en gammel Billedhugger Møllte, Haderen til alle vore Brevingsmaler. Da han hørte om min Winterhave, sagde han:

„Men der er jo Plads til mange flere end tre Statuer!“

„Ja, men jeg har ikke flere.“

„Saa skal jeg haffe Dem nogle. De kan saa alle Bisjens gamle Mo- dellar.“

„Dem har jeg vistelig ikke Maad til at hjøbe.“

„Det behøves heller ikke. Jeg kan haffe dem til Kvans. Der er blandt andre Modelen af Anders Sandes Orsted!“

Modelen af Orsted havde jeg altid elsket, og den kunde jeg derfor ikke staa for. Jeg slog til, og den næste Dag saa jeg et ejendommeligt Bogn- tog komme hjørende op mod Ny

Carlsberg. I den første Bogn sad Møllte ved sin brede Kunstnerhat oppe ved Siden af Kuffen, og bagved ham saa jeg Orsteds Model, som Bogen aldrig vilde se mere, fordi Orsted var bleven reaktionær. Bogen efter fulgte flere Bognladninger af Gipsmodeller, saa der blev ikke Plads til mange Bøger i min Winterhave. Efter at have sidret, hvorledes han i Paris havde set en adbolet Samling af Frankrigs ypperste Billedhugger- arbejder og sjetret sig andre Arbejder af de paagjøende Mestre, medens de endnu levede, fremhøvede Taleren, at Glyptoteket paa visse Omraader, stod fuldt saa højt som nogen fransk Kunst- samling.

Man har spurgt, fortsatte han, hvor- for jeg kaldte det Glyptoteket. Det er, fordi jeg sigtede højt; det skulde nem- lig ikke være noget almindeligt Mus- seum. Kunstværkerne er som ædle Steene; de bør ikke glemmes hen i Skuffer, thi de har deres Plads i Kongens Krone eller paa en Kjøns Kvinde's Hals. Saaledes bør ogsaa Kunstværkerne henstilles i Kjøne og værdige Omgivelser for at komme til deres Ret.

Det tilfømmer ikke mig at tale Ark- itektens Røst; men jeg vil taffe ham for hans Hengivenhed i Arbejdet. Hans Bæret vil tale for sig selv til Dødsdøden og Efterdøden.

Samtidig med Glyptoteket anmæ- nu den internationale Kunstudstilling, for hvilken Væren væsentligst tilfømmer Prof. Klein, hvem det er lykkedes at samle en enkleende og typpigt Repre- sentation for mange Store og lmaas Landes bedste Kunst. Vore Brøder- lande har ikke givet Møde; men vi kan jo altid ad Kære saa en stand- navist Kunstudstilling, og det har ogsaa vist sig, at Pladsen var snap not.

Bæret er fuldbæret, og jeg talter alle, som har medvirket, Håndvær- kerne og Arbejderne, Kunstnerne, som har smykket Gulvet, Motoristerne, Kom- munalbestyrelsen, Rigsdagen og Rege- ringen, hørtig Græmmer Scadenius og Excellensen Vordenstjær, Kongen, Ervingen og hele det kongelige Hus, der har givet Indvielsen en Højtidel- lighed, som aldrig skal glemmes!

Højtideligheden sluttede saa med et Par salmelignende Vers, og Carl Jac- obsen førte derpaa sine Gjøster op i Glyptotekbygningen, hvis nedersle, pragtfulde Sale blev tagne i Besjtn.

Overordentlig straalende tager disse Sale sig ud med deres blanke Mosaik- gulve og stiftuldt dekorerede Vægge, der dels er holdte i brunt, dels i helt hvide Farver. Væggene er be- handlede med kerlig Omhu, tildeels rigt forgyldte. Det kan maasse med nogen Grund indvendes, at den hele Dekoration gjør et noget uroligt Ind- tryk; men det kan dog næppe bestrid- des, at de hvedene og iderft værdifulde Billedhuggerarbejder her har faaet en Indfatning, der er dem værdig. De tilstedeværendes Dom lod da ogsaa gjennemgaaende overordentlig gunstigt.

Men fra i Morgen kan det store Publikum jo selv dømme, thi saa haar Glyptoteket aabnet for alle og enhver, som ønsker at tage det i Besjtn. Til Besjtning isfor Provinsbejøgende skal jeg endnu blot anføre, at den nye Byg- ning har sin Plads bagved Tivoli, og at man naar nærmest dertil ved at gaa ned ad den nye Vestre Boulevard mel- lem Tivoli og det nye Stadshus.

Glem ikke at bruge al Gødningen nu i Foraarsiden.

«Hortik. fornyes».

At Gødningen er en Kapital, der, som enhver anden Kapital, snarest mulig bør settes paa Rente, er jo ingen ny Tærskel — men alligevel for- sommer det mig ofte paa mine Rejser, naar jeg ser, hvorledes Gødningen flere Steder nyttes, at der ikke er saa Landmand endnu, som kan faa lmaas Renter af denne Kapital, simpelthen, fordi den nyttes ikke paa den mest huskøberiske Maade. At den Gød- ning, der læmtes i Løbet af Vinteren, bør jo nemlig nyttes til Sommer- ogtrøderne, for at den kan forme Planterne til Gode snarest mulig. Og ikke — som det endnu ikke saa Steder er Veng — føres ud paa Braffmarken, der først skal give Af- grøde ad Kære; thi dette er et stort Spild af Gødningens Kraft, da en Del af de værdifulde Gødningstoffer i Løbet af den lange Sommer vil